

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

In Lucillum annotationes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1340)

IN CIMONEM ANNOTATIO-
nes Guil. Xylandri & Herm. Cruferii,
interpretum.

Cimonis ætas satis illustris est, bello præsertim Persico aduersus Xerxem. De patre eius Miltiade, & matre Hege-
sipyra, legi potest Herodotus libro sexto.

480. c. *Coalemm* καλέμμεν. Vocabulum ductum *καλέμμεν* καλέμμεν & ἀλάμμεν, quod est Errare & mentis impotem esse. Eustathius annotauit in Iliad. 6. & sic etiam interpretes Aristophanis in Equitibus exponens oraculi verbum, Γαμφυλῆσι δράκοντα καλέμμεν ἀμαπρότιον.

Ibid. f. *Pisianaetia*] Iustinianus Pisianaetium habet, nescio quid sequutus, & ne mendum typographi crederem, facit quod idem est apud Amiotum. In Græco est Πισιανακτίω, Pisianaetio: quasi dicas quæ vicina sit littori. Sed ex Pausania Atticis diuersum apparet. Apud Diogenem Laertium libro septimo in vita Zenonis legi, porticum eam antiquitus Pisianaetiam appellatam: inde à pictura Polygnoti Pæcilen (id est variam) dictam fuisse. quod & Suidas & alii habent: & nomen Pæciles eodem modo interpretatur ipse Pausanias. itaque hic in Plut. mendum est, τῆ Πισιανκτίω τῆ καλουμένη, reponendumque Πισιανακτίω, vel (vt Suidas & Varinus scribunt) Πισιανακτίω. Meminit rei de qua hic differitur, Plinius etiam, lib. 35. cap. 9. In Pentametro autem Melanthii versu, mendosa est vltima vox ἀγροάσιν: sed aliam substituere non ausim.

481. a. *Aperteferant contractis nuptiis.*] Autor libelli De viris illustribus ad Atticum, siue is omnino est Æmilius Probus, licuisset Atheniensibus eodem patre natas uxores ducere affirmat. Quod tamen scio quosdam non indoctos homines in dubium vocare, ac maxime eo niti argumento quod Cimon ob consuetudinem sororis Elpinices præsertim apud cives culpatus, adeoque etiam testularum iudicio in exilium actus perhibeatur: tamen eorum est veritati posthabenda autoritas. Non enim quod matrimonio sibi eam iunxisset Cimon, ideo accusatus fuit: sed quod ea citra nuptias abusus

credebatur. quod facile ex Plutarchi verbis intelligere quilibet attentior possit, & apud Athenæum quoque, huius rei mentionem lib. 13. inducentem, non simpliciter est τῆ ἀδελφῆ σαυόντος: sed additum ἀγροάσιν. quod opus non erat si quidem omnino & quouis modo corpus cum sorore miscere apud Athenienses vitio fuisset datum. Et vero idem noster Plutarchus in Themistocle refert, huius filium Archeptolim sororem suam Mnesiptolemam, alia matre Themistocli natam, in matrimonium duxisse: eo scilicet exemplo quo Æmilius Atheniensibus vti permissum scripsit. Quod monere volui ne quis temere secus de bonorum autorum dictis statuatur.

482. e. *Quare Hermas illos lapideos*] Xyl. vertit, *Vt lapideas Mercurii statuas.* & annotat, Positæ sunt Athenis in porticu Mercuriali. Vide hac de re orationem Æschinis in Ctesiphontem: vbi & hæc carmina recitantur, etsi paululum aliter quædam legantur. Quod de Menestheo citatur Homeri præconium, est lib. 2. Iliadis, in Classis recensione.

484. d. *Curialium eius Laciadarum*] Idem hoc ex Theophrasto refert Cicero lib. 2. De officiis.

Ibid. f. *Fortis Agestleo*] Pentametrum oportet esse: itaque sic scriptum ab autore opinor: Νίκας Ἀγισίλεω τῷ Λακεδαιμονίῳ. In Cratini versibus pro κατὰ τὸν ἦν χροῖον, scribendum est κατὰ τὸν.

487. c. *Auri metalla*] τὰ χρυσία mallem χρυσεία. sic & supra eodem libro de Thucydide. Iustinianus vtrobique Chrysiā posuit, quasi nomen proprium esset. notæ autem Thasiorum sunt diuitiæ: & istorum locorum metalla.

489. b. *Nota enim*] Xyl. vertit, *Rustici enim.* & annotat, ἰδιώται intelligit autem seruos Lacedæmoniorum qui ipsis agros colebant, Heilotas. Loquitur enim de bello quod in Messeniorum auxilio contra Spartanos, eorum rebus terræ concussione afflictis, susceperunt. cuius etiam in Lycurgi vita est facta mentio.

IN LUCVLLVM ANNOTATIO-
nes Guil. Xylandri & Herm. Cruferii,
interpretum.

Quæ sequuntur in hoc opere Romanorum vitæ, ad idem prope tempus pertinent, Nam, Græcis exceptis, qui Lucullum ac cæteros, & ipsum etiam Syllam, non ita multum ætate antecesserunt, reliqui omnes Syllam statim subsequuti sunt, eoque fere ordine quo eorum vitæ hic exponuntur, claruerunt, bello cum Mithridatico tum ciuili Pompeiano, & quæ id subsequuta sunt, nobiles. vt non opus habeam de eorum porro æqualibus aut ætate plura annotare: quum nihil ista tempestate sit in historia Romana celebratius atque notius.

491. d. *Postulando peculatus accusatore patris sui*] Xyl. vertit, *Patris sui accusatorem de publico crimine accusaret.* annotatque, Ita prope ad verbum est in Græco. Quod autem hic ἀδικεῖν δημοσίᾳ dicitur, Iustinianus peculatum in specie expressit, idque Amiotus etiam habet, (in Pompeio aliter describitur peculatus, diserte enim dicitur κλοπὴ δημοσίων χρημάτων) ego malui relinquere in genere, nihil enim mihi constat de eo crimine quod à Lucullo intentatum Seruilio sit. Cicero in Acad. qua 3. editionis prioris lib. 2. qui Lucullus inscribitur, mentionem huius rei facit: sed neque reum neque crimen nominat. in oratione autem de provinciis consularibus inimicitias Seruilliorum & Lucullorum grauissimas commemorat. Quod de accusationibus hic dicitur, idem lib. 1. Officiorum copiose explicat.

Ibid. f. *Thynnus*] Θύνος βορβίσιος πέλαγος αἰς διεσρόβει. Iustinian. male, *Thynnus irretitus.* Senarius est iambicus, nescio vnde depromptus. Thynnus piscis dictus est ἀπὸ τῆς τύνω, τὸ τύνω, ὅθεν ὄρω. à dando impetu, & motus vehementia. nam sub ortum canis æstro agitur, Multa de eo ex Aristotele & aliis habet Athenæus lib. 7. haud pauca Eustathius in Iliad. & μακχ Odyss. qui quidem etymologiam istam confirmant. βορβίσιος non irretitum, sed incitatum siue impetuosum significat, ἀπὸ τῆς βορβή, Ictus, teste eodem Eustathio σπρόβειν satis notum est vocabulum. Senarius itaque est, quemadmodum thynnus æstro suo incitatus per mare secum impetu fert, idque con-

turbat: ita consueuisse suis orationibus forum Romanum oratores cæteros concitare. Id quoque quod statim infert, αὐτὸς ἀμοσίᾳ περηνκῶς, ex aliquo poeta puto esse desumptum: & nisi fallor, etiam alibi legitur, sed non succurrit.

492. c. *Græcis myoparonibus*] Annotator margini alleuetat, nauigii esse genus: idque ex Suida. quasi vero id non vnus quilibet statim potuisset intelligere. Nauigium fuisse piraticum, vel ex Cicerone constat, qui in Verrinis ei piratici adiectiuum adiungit, vt & paulo infra ληστρικὸν μυοπαράνα dicit Plutarchus: & lib. 3. De repub. quem locum, & alium Sallustianum, citat Nonius Marcellus, Sex. Pompeius ait nauigium esse ex duobus dissimilibus formatum, midio & parone. Ego quidem vtrunque esse nauigii genus scio, & vtriusque eo nomine mentionem facit Gellius lib. 10. cap. 25. vt vero myoparon inde componatur, vel vox, vel nauigium non intelligo.

493. e. *Qui amicum nuper & imperatorem interfecerat ex ambitione*] L. Valerium Flaccum consulem. vide Epit. Liuiam 82. & paulo post ipsum Plutarchum.

Ibid. d. *Iterum ad Tenedum apperentem se maiore apparatu percipiens Neoptolemum*] Interpretes hunc locum peruertit, & alio transtulit quæ perspicue ad Neoptolemum pertinent κατὰ τὸν ἀντὶ τῆς Negligens. transtulit, negligens ipse. Est enim κατὰ τὸν non despicere, sed conspiceret aliquid. Lectum, promontorium est, Æolidem à Troace distinguens. Plinius l. 5. c. 30. & alii.

495. d. *Ad Propontidem tuendam & Bithyniam protegendam mitteretur*] Xyl. vertit, *ad propugnandum pro Bithynia,* & ἀποπολεμίσαν τῆς Βιθυνίας. Iustinianus, *Debellandam Bithyniam,* quod si legisset ἀποπολεμίσαν, tamen constructio eum poterat monere id verum non esse: hoc enim verbum cum datiuo construi, notissimum vel ex nostro autore est: quum hic patrius sit casus, ne dicam notum esse ex historia Bithyniam tunc fuisse Romanorum. Paulo post Fimbrianos milites affectasse imperium dixit: quod neq. verba Plutarchi habent: &

falsum est. Sed persequi omnia id genus *σπαλάματα*, aut etiam pleraque, nimis est longum.

496. *Sed quia Marius, quem ex Hispania miserat Sertorius, &c.* In vita Sertorii à nostro hic M. Marius appellatur. Et quidem etiam alii Marii præter magnum illum ac VII. consularibus insignem Marium, Romanis fuerunt, vt Gratidiani Sertorius autem quum à partibus Marii steterit, verisimile est eam istos secum inter alios habuisse quos proscripserat Sylla. Apud Appianum in Mithridatico legitur M. Varius.

504. d. *Vt additi seruirent creditoribus.* Xyl. *Et ad extremum additi in seruitutem abducebantur.* annotatque, *ἀπό τῶν πλοῦτων μὲν τῶν πτωχῶν δὲ τῶν ἰσομενῶν δούλευν.* Iustinianus male, *Tributi vice impositum erat illis.* quasi πλοῦς hic non sit aduerbi loco positum, & postremum significet. Quidam in Lexico Græco ex his verbis (citatur enim locum) colligit ac docet, *πρωτοῦ* aliquando esse id quod Latinis creditor. id & innumera alia, magnam temeritatem imperitiamque hominum arguit. Est autem similis dictio ac quum dicitur, *συνέβη αὐτῷ ἀρχιμακάτω γίνεσθαι*, Accidit ei vt in bello caperetur, & similia: quorum ratio in Grammaticis exponitur. *πρωτοῦ* autem nihil est minus quam creditor. cum autem significat qui ære alieno obligatus, quum soluendo non sit, creditori addicitur (*πρωτοῦ* & in seruitutem ei deditur. Latini Addictam appellant: & ipsa res, Addicere. Quod multis locis Ciceronis & Liuii, præsertim l. 2. & 6. demonstrare possem si res adeo esset obscura. nam & hoc notum est, inde factum vt qui summo studio & opera aliquem colunt, eive inseruiunt, eos addictos appellemus illi. Hoc modo & simili origine ac ratione autor noster de Antonio Cleopatraz dedito & quasi mancipato dicit, *ὁ δὲ οὗτος ἀπὸ τῶν πτωχῶν ἦν τῆς γυναικὸς*, Antonius vero adeo Cleopatraz addictus erat. Alleclam in Lexico & comitem in epte vertentur.

506. c. *Monit præterea ex loco viuendi consueto* ἐκ τῆς οἰκίας, *Ex Ethis amouit*, interpt. ἦθος, non modo significat morem, ingenium, indolem & similia: sed & locum eum in quo aliquis vitam degere consuevit, sicut Arabes illi in suis taber-

naculis, & Scythæ ἀμαξέλαι in suis platistris, Troglodytæ in cauernis, &c. Vtrunque *ἦθος* est, & πῆθος. Sic & Herodotus libro I. vsurpauit, *Κιμμέριοι ἐξ ἑσθίων ἔσθιον ἦθος*, *δὸν αὐτοῖς αἰετοῦτες.* & alii. Atque etiam Homerus Iliad. ζ. sub finem; *Ἰμφοῖ ἐξ οὐρα φέρει μετὰ τῆς ἡδαι καὶ νομῶν ἵππων*: de equo à præsepī liberato, & Odyss. ζ. de suum stabulis, *Ταὶ μὲν ἀπὸ ἐρζαν κῆς ἡδαι κοιμηθῆναι.*

514. f. *Idem unum ex pratoribus dixisse aiunt L. Quintium* Xyl. vertit, *unum Tribunorum plebis.* annotatque in *πρωτοῦ* *σπαλάματος* A. Κλιντον. crebro *σπαλάματος* ponitur pro eo quod Latinis est Prator. Sed hoc loco arbitror generalius sumptum ac etiam tribuno plebis attributum. Nihil enim hæc ad prætores: & quidem non modo hic dicitur tribunus plebis Romæ Lucillum traduxisse, sed & Sallust lib. 5. (citatur locus à Prisciano) lege Gabinia ait successorem Lucullo missum M. Acilium Glabionem consulem. Fuisse autem tribunum plebis Gabinium; ex Dione & aliis constat. Similis locus est in Cicerone de Roscio, qui gradus equitum in theatro distinxit; M. Οἴων *σπαλάματος*: quum fuisse tribunum plebis ex Liuii lib. 99. & multis aliis sit notissimum autoribus. In Græco hic quum essent duo prænomina, ex altero nomen feci: tamen si fateor nihil mihi de L. hoc Quintio constare. Cruf. hic annotat, C. Manlium tribunum plebis hæc fecisse ostendit Epitome Liuii.

518. c. *Horatius* lib. 1. Epist. ad Numicium. Cruf. hic annotat Horatium dicere quinque millia.

520. c. *Vectium quendam* *βρεθίων*, inde Iustinianus Bruttium. est autem L. Vectius de cuius à P. Clodio ad hoc subornati iudicio Cic. saepe, præsertim in Vatinium, pro Sestio, & lib. 2. ad Atticum: Appianus lib. 2. Dio. lib. 38. alii.

Ibid. d. *Cornelius nepos* Amatoris veneno periisse Lucillum, testatur etiam Plinius lib. 2. cap. 3.

IN COMPARATIONEM.

521. a. *Plato Orpheæ* Locus est valde elegans, lib. De rep. 2. vbi Hesiodi etiam, Homeri, Musæique de felicitate defunctorum nugæ refelluntur. Alterum Platonis dictum de exotracismo Cimonis, est in Gorgia.

IN NICIAM ANNOTATIONES
Guil. Xylandri & Herm. Crusarii,
interpretum.

Nicias Atheniensium dux, Alcibiadis æqualis fuit, belloque Peloponnesiaco perit in Sicilia.

523. d. *Subinde vero ad Xenarchum delabitur* Idem Xylander, & annotat, *ὑποβρέων εἰς τὸν Ξενάρχον*. Est hoc obscurum & omisit proprium nomen Guarinus. Comicum fuisse Suidas ait, citatque haud paucos eius versus hinc inde Athenæus. Mimos eum scripsisse Aristot. initio poetices affirmat, sicut & Sophronem & Sotadem: quod cum prioribus non pugnat, quando Sophronis etiam comædias Athenæus nominat. neque obstat quo minus idem genus scripti vtrunque coluerit. Caterum ex his quæ extant Xenarchi reliquiis, nihil de hoc loco possumus statuere: melius fortassis iudicium facturi si mimorum aliquid extaret. Videtur autem allusio ista, vocabulorumque ad suam etymologiam applicatio, à Xenarcho vsurpata fuisse: quæ vt comædiam mimumque deceat, tamen seriaz historiarum parum conueniat. nam Timæus etiam in Νικίου *ἔργῳ* τὸν Νικίου nomine luserat, & ad Hermocratem Hermas decorerat: quod in historia *Βαταίων*, in comædia non indecorum est, si tempestiue adhibeatur. quomodo ille Plautinus parasitus Peniculi nomen habere se dicit, à detergenda mensa.

Ibid. e. *In iis vero qua imitari queat nemo, etiam prorsus insulsi* Xyl. vertit, *Stupidi autem hominis velle cum iis certare quos imitando assequi non possit.* annotatque, Hæc mirifice peruersione sua obscurauerat Guarinus. Est autem duplex reprehensio Timæi, quod & de eloquutione cum Philisto contendisset & ea quæ nulla imitatione poterat æquare, superate instituisse: quorum alterum leuculum, alterum etiam stultum Plutarchus iudicat. Paulo post idem Thucyd. cum Pericle ait reip. profuisse, &c. quum aduersarius eius fuerit, & plerunq; ei repugnans, in exilium tandem ab eo sit actus.

523. c. *Vt ait Thucydides* libro septimo, vbi de eclipsi solis refert.

Ibid. c. *In Marica* ὁ Μαρκίας, Maricas, comædia fuit Eupolidis, scripta in Hyperbolum Atheniensem: de quo Plutarchus cum alibi tum hoc etiam ipso libro, autor Scholiast. A-

ristophanis in Ranis. Barbarum esse vocabulum, & patrium calum *μαρκίαν* habere, Eustathius in β Iliad ex Herodiano scribit: alii *μαρκίαν* exponunt. Caterum hi versus propter omittas personas, & quia antecedentia ac sequentia desunt, per se obscuro sunt: vt æqui esse debeant si quibus non satis fecimus. Distinxi personas literis adiectis.

Ibid. *Apud Aristophanem* In comædia quæ inscribitur Equites. est autem lapsus memoria. non enim Cleonis sunt, sed Agoracriti seu Atlantopola verba, respondentis Cleonis. Caterumque paulo post Agamemnonis verba citantur ex Euripide, in Iphigenia sunt Aulidensi. Leguntur vero aliter, aliamque efficiunt ibi sententiam. Est enim ibi non ὄγκον, sed δῆμον, non Fastum, sed Populum, & pro *τῆς ἡδαι* est *τῆς ὄγκου*. Ac turba, sicut & *πρωτοῦ* relegitur non δέ, Omnino autem is locus videtur totus eo referti vt ostendat Agamemnon suam (vt principis) vitam totam à populo pendere, eiusque esse voluntati accommodandam; itaque ne flere quidem sibi, & suam calamitatem deplorare permissum, quod cuius liceat de vulgo. Nulla ibi ὄγκου vel maiestatis mentio.

526. d. *Ex Pachetis casti* In Græco mendose *ἀλάστῃ* pro *Πάχῃ*, quod sequutus est Amosijs. nam Guarinus Lachitam finxit, Loquitur autem de Pachete Epicleri P. qui Lesbum recepit. Vide Thucydidem lib. 3. Diodorum l. 2. & nostrum ad finem Aristidis. Sed & reliquæ historiæ ex Thucydide præsertim repetendæ sunt: quas peruertere interpretes, pro Delio Bæotiaz insulam Delum ponendo. De Pylo Thucyd. lib. 4. initio.

528. c. *Pharmaca multa* Versus est de Aegypto, ex Homeri Vlyssæ lib. 4.

530. d. *Hyperbolus* Vide supra in Alcibiade. Fuisse fabrum lucernarum, & pro ære plumbum suppositum, vt eo plus appendentes maius precium ferrent, annotauit aliquoties Aristophanis interpret. Idem in Vespis refert ex Andocide, patrem eius stigmatiam fuisse, & in lecturis argentatis populis seruiuisse: & ex Theopompo, ipsum Hyperbolum sexennali